

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра німецької філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Іваницьок С. В. *С. Іваницьок*
Протокол № 2 від «17» жовтня 2018 р.

№1710201810

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ

підготовки магістра
спеціальності 035 Філологія
освітньої програми (спеціалізації): Мова і література (німецька). Переклад.

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньої програмою Мова і література (німецька). Переклад.

Розробник: Рись Лариса Федорівна, доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензент: Єфремова Наталія Володимирівна, доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 1 від 30.08.2018 р.

Завідувач кафедри: (Застровська С. О.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології
протокол № 1 від 13.09.2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземної філології (Павлюк А.Б.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 6
		Семестр 11-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 12 год.
		Самостійна робота 48 год.
		Консультації 6 год.
Форма контролю: залік		

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, Мова і література (німецька). Переклад, бакалавр	Вибіркова навчальна дисципліна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 6
		Семестр 12-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 14 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Консультації 12 год.
Форма контролю: залік		

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Міжкультурна комунікація – це наука, яка вивчає особливості вербального та невербального спілкування людей, що належать до різних національних та лінгвокультурних спільнот. Оскільки курс призначений для студентів-германістів, **предметом** вивчення є специфіка обміну інформацією між представниками німецькомовних лінгвокультур, прийняті в цих національних спільнотах мовні стереотипи і норми поведінки, певні «культурні сценарії» різних дій, усталені моделі сприйняття та оцінювання предметів і явищ, соціально унормовані звички, традиції, ритуали, дозволи, заборони тощо.

Курс «Міжкультурна комунікація» пропонується студентам, які мають глибокі та ґрунтовні знання з комунікативістики, антропології, етно-, соціо- та психолінгвістики. Ця дисципліна опирається також на базові поняття семіотики, психології культури, лінгвокраїнознавства та лінгвокультурології.

Мета курсу – підготувати студентів до ефективних контактів на рівні повсякденного міжособистісного спілкування із представниками німецькомовних лінгвокультур.

Основні **завдання** курсу:

- ознайомити студентів з історією виникнення та теоретичними засадами міжкультурної комунікації;
- розвинути культурну сприйнятливість, здатність до правильної інтерпретації різноманітних видів комунікативної поведінки;
- формувати вміння і навички застосовувати на практиці отримані знання в конкретній ситуації міжкультурного контакту;
- досягати інтеркультурної та транскультурної свідомості.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні поняття й терміни дисципліни;
- типи, види, форми, моделі, структурні компоненти міжкультурної комунікації;
- особливості культури націй (зокрема української та німецької), що сприяють досягненню взаєморозуміння і позитивного результату у міжнаціональному спілкуванні;
- природу міжкультурних непорозумінь і способи їх подолання;
- методи та прийоми досягнення позитивного результату міжкультурної комунікації.

Студент повинен **вміти**:

- застосувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії,
- толерувати специфіку інших культур та їхніх представників;

- володіти відповідними прийомами поведінки у ситуаціях міжкультурного спілкування;
- володіти навичками попередження та усунення ситуацій комунікативної невдачі на рівні спілкування представників різних лінгвокультур;
- вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з двох **змістових модулів**:

1. Міжкультурна комунікація як особливий вид спілкування.
2. Національно-культурні особливості спілкування.

Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Interkulturelle Kommunikation als Spezialfall sozialer Kommunikation					
Thema 1. Interkulturelle Kommunikationswissenschaft und Lehrfach		2	1	4	
Thema 2. Grundlagen der Kommunikation		2	1	4	1
Thema 3. Kultur und ihre Rolle in der Kommunikation		2	1	4	
Thema 4. Kulturstandards und Stereotypen		2	1	4	1
Thema 5. Das Eigene und das Fremde in der interkulturellen Kommunikation		2	1	4	
Thema 6. Aufenthalt in einer fremden Kultur		2	1	4	1
Разом за модулем 1	45	12	6	24	3
Змістовий модуль 2. Kulturelle Differenzen					
Thema 7. Verbaler Ausdruck kultureller Differenzen		2	1	4	
Thema 8. Nonverbale Kommunikation		2	1	4	1
Thema 9. Raum und Zeit als Rahmen von Kommunikation.		2	1	4	
Thema 10. Wertorientierungen		2	1	4	1
Thema 11. Verhaltensmuster: Sitten, Normen, Rollen.		2	1	4	
Thema 12. Interkulturelle Trainingsformen und –methoden.		2	1	4	1
Разом за модулем 2		12	6	24	3
Всього годин:	90	24	12	48	6

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Interkulturelle Kommunikation als Spezialfall sozialer Kommunikation					
Thema 1. Interkulturelle Kommunikationswissenschaft und Lehrfach. Grundlagen der Kommunikation		2		8	2
Thema 2. Kultur und ihre Rolle in der Kommunikation. Kulturstandards und Stereotypen		2	1	9	2
Thema 3. Das Eigene und das Fremde in der interkulturellen Kommunikation. Aufenthalt in einer fremden Kultur		2	1	9	2
Разом за модулем 1	40	6	2	26	6
Змістовий модуль 2. Kulturelle Differenzen					
Thema 4. Verbaler Ausdruck kultureller Differenzen. Nonverbale Kommunikation		2		10	2
Thema 5. Wertorientierungen. Raum und Zeit als Rahmen von Kommunikation.		2	1	8	1
Thema 6. Verhaltensmuster: Sitten, Normen, Rollen.		2	1	8	1
Thema 7. Interkulturelle Trainingsformen und –methoden.		2		10	2
Разом за модулем 2		8	2	36	6
Всього годин:	90	14	4	60	12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- Знайти та використовувати для відповіді на семінарських заняттях додатковий матеріал (крім того, що давався на лекціях).
- Систематизувати вивчений матеріал перед заліком.
- Зробити презентації до окремих тем курсу (CD, DVD).
- Поповнити дидактичний матеріал кафедри іграми, тестами, проблемними завданнями, які можна використовувати для проведення міжкультурних тренінгів.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При поточному оцінюванні знань студентів основну роль відіграють їхні відповіді на семінарах, а також участь в обговоренні матеріалів розглянутої теми на початку наступної лекції, робота над додатковою літературою. За кожний змістовий модуль студент має можливість отримати максимальну

кількість балів - «15», всього за роботу під час семінарів студенти можуть отримати 30 балів. За самостійну роботу студенти можуть отримати максимальну оцінку – 10 балів (за написання і презентацію реферату). Всього – 40 балів.

Підсумковий контроль проводиться у два етапи: письмовий контроль у вигляді тесту та усне опитування. Кількість балів підсумкового контролю розподіляється таким чином: письмовий тест – 30 балів, усне опитування – 30 балів, разом – 60 балів. Для письмового контролю пропонуються комплекти тестових завдань. Усний підсумковий контроль дає теж максимальну кількість балів – 30. Студентам пропонуються три питання, кожне з яких оцінюється в 10 балів максимально.

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)			Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Сам. робота	МКР 1	МКР 2	
15	15	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гришаева Л. И. Введение в теорию межкультурной коммуникации: учеб. пособ. для студ. лингв. ф-в высш. учеб.зав-й/ Л. И. Гришаева, Л. В. Цурикова – 4-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. – 336 с.
2. Вежбицкая А. Сопоставление культур через посредство лексики и прагматики/ А.Вежбицкая. – М.: Языки славянской культуры, 2001. – 272 с.
3. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник / В.М. Манакін. – К.: Академія, 2012. – 288 с.
4. Маслова В. А. Лингвокультурология: [учеб.пособ.для студ.высш.учеб.завед.] / В .А. Маслова. – М. : Изд. «Академия», 2001. – 208 с.
5. Основы межкультурной коммуникации :[учеб.для вузов]/[ред. А. П. Садохин]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 352с.
6. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – М.: Слово, 2000. – 624 с.
7. Baur, Rupprecht und Meder, Georg. Interkulturelle Erziehung und Zweisprachigkeit.- Baltmannsweiler: Schneider Verlag, 1992.
8. Broszinski-Schwabe, Edith. Interkulturelle Kommunikation: Missverständnisse - Verständigung. – Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2011. URL: <https://issuu.com/audio2brain/docs/interkulturelle-kommunikation>
9. Ehlers, Klaas-Heinrich. Zur Anrede mit Titeln in Deutschland, Österreich und Tschechien./Brücken NF 12., 2004, S.85-134.
- 10.Fink, Gerhard. Interkulturelles Management. – New York-Wien, 2001.
- 11.Heringer, Hans Jürgen. Interkulturelle Kommunikation. Grundlagen und Konzepte. – Tübingen: Narr Francko Attemto Verlag, 2014. – 256 S.
- 12.Hofmann, Michael. Interkulturelle Literaturwissenschaft. Eine Einführung. – Paderborn: Wilhelm Fink Verlag, 2006.

- 13.Hofstede, Geert. Lokales Denken, globales Handeln: Kultur, Zusammenarbeit und Management. – München, 2001.
- 14.Kaufmann, Andreas. Theorie und Praxis des interkulturellen Trainings. – URL: <http://www.puceproductions.com/Projekt.pdf>
- 15.Kühn, Peter. Interkulturelle Semantik. – Nordhausen: Traugott Bautz, 2006.
- 16.Lüsebrink, Hans-Jürgen. Interkulturelle Kommunikation: Interaktion. Fremdwahrnehmung. Kulturtransfer. – Stuttgart.Weimar: J.B.Metzler Verlag, 2008. – 213 S.
- 17.Maletzke, Gerhardt. Interkulturelle Kommunikation: Zur Interaktion zwischen Menschen verschiedener Kulturen / Gerhardt Maletzke. – Opladen: Westdt. Verl., 1996. – 226 S.
- 18.Mast, Claudia. Unternehmungskommunikation. – Stuttgart, 2002.
- 19.Moser-Ha, Heikyöng. Was heißt Einwanderer zu sein: Zu den psychosozialen Voraussetzungen für das Gelingen der Integration. –URL: <http://www.bbpp.de/einwandern.htm>